

KOVÁCS ANDRÁS

A Csepregi Önkéntes Tűzoltó Egyesület megalakulása, működése a kezdetektől napjainkig

„Alakult 1882-ben, 35 alapító-, 153 pártoló- és 95 működő taggal. Ami szerelvényeit illeti – ha nem is minden megkívántató, de a legszükségesebb tűzoltó eszközökkel elég jól el van látva (...) Nem csak Csepregre, hanem a szomszédos községekre is kiterjeszti segínyt nyújtó karját, ott terem mindenütt, hol a felebarát vagyona, élete veszedelemben forog. A szépen nekilendült intézmény tagjai a már eddig előfordult tüzesetek alkalmával éberséget, ügyességet, szóval életrevalóságot tanusítottak, s így jövője elég kecsegtető.

Elnöke: Bauer Ottó

Alelnök: Chapó Gyula

Főparancsnok: Schwaczmann Keresztély

Parancsnok: Rásztovich József¹

A Csepregi Önkéntes Tűzoltó Egyesület az 1882. évi alapítása óta folyamatosan működik, dacolva a történelem viharáival és a különböző politikai rendszerekkel. Meghatározó jelentőséggel bír a térségben az egyesület megalakulása óta. 1884-ben épült Csepreg főterén három szerállással és őrszobával a tűzoltószertár, melyben elhelyezhették az előző években vásárolt „kézi hajtású fogatos fecskendő”, létrákat, kézi oltóeszközöket és a szerkocsit. (A szertárat 1975-ben lebontották.) Az egyesület zászlóját 1907. június 29-én, az egyesület 25. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen adták át, ünnepélyes zászlószenteléssel.

Egyesületünk a mai napig e zászlót használja ünnepségeken, kivonulásokon.

1911-ben az alsóvárosi részen, a mai park mellett felépül egy kisebb szertár, amelyben egy SZLÁVIA típusú kocsifecskendő és az 1909-ben vásárolt fertőtlenítőgázosító kocsit került elhelyezésre. Az itteni kocsifecskendővel vidéki tüzekhez nem volt szabad kivonulni. Ezek a szerek az 1950-es évek elején még használatban voltak.

Az egyesület már alakulása évében tagja lett a Magyarországi Tűzoltóegyletek Országos Szövetségének, és a Dunántúli Tűzoltó Szövetkezetnek, majd 1887-ben a Sopronvármegyei Tűzoltó Szövetkezetnek. Az 1920–1930-as években, a második világháború kitöréséig zavartalanul folyt az egyesületi munka, kevés tüzesethez kellett vonulniuk a tűzoltóknak. Említést érdemel az 1921. július 30-án, Horvátzsidányban keletkezett tűz, ahol 28 csepregi tűzoltó vette fel a harcot a vörös kakassal, a legnagyobb dicséretet érdemelnek, különösen a plébánia lak tetőzetének megmentésében.² 1930-ban az egyesület megvásárolta a Leitner és Wagner cégek közös tulajdonú autóbuszát, amit átalakítottak a személyzet és a motorfecskendő szállítására alkalmas járművé. A motorfecskendőt június 22-én avatták fel a templomkertben. Az avatáson jelen volt az alispán is, aki a megyei keretből 2000 pengőt adományozott.

A második világháború során a szertár erősen megrongálódott, a szerek 90%-a

1 Farkas Sándor: Csepreg mezőváros története. Csepreg Város Önkormányzata – Öregdiákok Köre, Csepreg, 1996. 504 p.

2 Részlet egy korabeli jegyzőkönyvből.

megsemmisült, vagy súlyos károsodást szenvedett.

Az 1950–1960-as évekre jellemző pártállami irányítás az egyesület vezetésében kevésbé érvényesült, bár a parancsnokot a járási, megyei tűzoltó parancsnokság jelöltette ki a helyi pártapparátus segédletével. A technikai színvonal a kornak megfelelő volt, gépjárműfecskendőjével nagy feladat hárult az egyesületre az 1965-ös árvíz idején.

1972-ben az új vezetőség felállásával elindul egy fiatalítási folyamat, amely magával hozza a technikai fejlődés igényét is. Nagy társadalmi összefogással elkészült, és 1979. augusztus 20-án átadták a korszerű, két-szintes tűzoltószertárat, ahol nagy hangsúlyt kapott a fiatalok nevelése, az egyesületi munkába való bevonása. Ezzel a lépéssel elindult egy erőteljes fejlődési folyamat, amely a '90-es évek végére meghozta gyümölcsét.

1993. január 22-én az egyesület közgyűlése egy teljesen új alapszabályt fogadott el, és egyben megválasztották a megfiatalodott vezetőséget is. A vezetőség átlagéletkora harminc év körüli volt. Megtörtént a bírósági nyilvántartásba vétel, így megnyílt a jogi lehetősége annak, hogy az egyesület mindenkitől függetlenül, az önkormányzatiság elvén alapuló önálló tevékenységet folytasson. Önálló gazdálkodása révén elkészíthette rövid és hosszú távú koncepcióját, aminek következetes betartásával rohamos és látványos fejlődésen ment keresztül az egyesület.

1995-ben a település lakossága, önkormányzata, helyi vállalkozók anyagi támogatásával és az egyesület saját vagyonából megvásárolt egy Ford Transit gépjárművet, amelyet a tagság tűzoltóeszközökkel és egy nagy nyomású szivattyúval szerelt fel. Ez a technikai fejlődés első látványos eleme lett.

1997-ben elkezdődött – teljesen önerőből, társadalmi munkában – a szertár bővítése

két szerállással. Az átadót 1998. május 2-án tartották, ugyanekkor állították rendszerbe az IFA tűzoltó gépjárműfecskendőt, amelyet az egyesület vásárolt.

Pályázatok, vállalkozói és önkormányzati támogatások segítségével sikerült kiépíteni a híradórendszert, a személyi riasztórendszert, az egyéni védőfelszereléseket pedig a jelenleg használatos korszerű eszközökre cserélni. A sikeres szakmai munka és az eddigiekhez képest fejlett technika megléte felvetette azt a gondolatot, hogy az egyesület a város önkormányzatával hozzon létre köztestületet, és önálló működési területtel kezdje meg működését az Önkéntes Tűzoltóság.

A 2001. év felkészülése eredményeként 2002. január 1-jétől az egyesület mellett működik a Csepregi Önkéntes Tűzoltóság. Az új katasztrófavédelmi törvényben³ foglaltak nyomán 2012. január 1-jétől a Csepregi Önkéntes Tűzoltóság átalakult Csepregi Önkormányzati Tűzoltósággá. Napjainkban az egyesület ifjúsági és felnőtt tagjai jelentős szerepet vállalnak az utánpótlás-nevelésben, a lakosság tájékoztatásában. Az Önkormányzati Tűzoltóság működési területén kívül nagyobb káresemények felszámolásában vesznek részt (például árvízi védekezés).

A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően megújult az épületegység: a komplett nyílászárócseré, majd az épület teljes külső szigetelése jelentősen csökkentette az energiefelhasználást. Megújult a teljes tetőszerkezet, korszerűbb lett a belső világítás. 2022-től napelemek segítségével sikerült a villamos energia vásárolt értékét nullára csökkenteni, a légkondicionálók használatával a fűtészáregítés is megoldott. A köz-

3 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100128.tv> (Megttekintve: 2025. november 17.)

ponti fűtés korszerűsítésének köszönhetően a fosszilisenergia-felhasználás minimálisra csökkent.

Az infrastruktúra fejlesztése mellett jelentős tűzoltótechnikai fejlesztésekre került sor az évek folyamán. A személyi védőfelszerelések, tűzoltó- és műszakimentő-felszerelések a jelenlegi legkorszerűbbeknek számítanak, jelentősen növelik a személyi állomány biztonságát és a beavatkozások hatékonyságát. Jelentős energiát fordítunk az utánpótlás-nevelésre, aminek köszönhetően egy aktív ifjúsági közösség segíti munkánkat.

Egyesületünk a 2000-es évek elején egy tűzoltómúzeum/kiállítótér létrehozását tűzte ki célul. Az épület garázs része ez idő tájt el is készült, több szer, eszköz betárolásra került. A múzeum kialakítása a ZUK tűzoltó gépjármű felújításával folytatódott, illetve kisebb, főként állagmegóvó munkálatok történtek az évek során. A 2022-es jubileumi év során aztán ismét felvetődött a kiállítótér kérdése, melyben a néhai csepregi szer egy IKARUS 526 tűzoltógépjármű-fecskendő, a korábban már említett ZUK tűzoltóautó, egy 1952-es CSEPEL D350 tűzoltógépjármű-fecskendő, és a régi kocsisfecskendő, illetve 9 darab kismotorfecskendő, továbbá egyéb védőruhák, tűzoltó eszközök találhatóak meg. A kiállítótér 2022-ben új, csiszolt betonpadozatot kapott, illetve elkezdődtek a villanyszerelési munkák is.

Célunk a 150 éves jubileumra egy, a világháború és a rendszerváltás közötti időszakot bemutató tűzoltókiállítás létrehozása, lehetőség szerint minél több működő eszközzel.

Tűzoltósági bemutatkozó

Önkormányzati Tűzoltóságunk a 2001-ben alakult Csepregi Önkéntes Tűzoltóságból

jött létre, és a törvényi változások nyomán 2012-től Csepregi Önkormányzati Tűzoltóság néven működik.

Tűzoltóságunk összesen 17 településen látja el az elsődleges beavatkozó tűzoltói, műszaki mentési feladatokat. Egy településre segítségnyújtásra riasztható tűzoltóságunk. Ezen területen körülbelül 14 500 fő él életvitelszerűen. Védett településeink határát a nyugati oldalon az osztrák határ képezi. A térségben jelentős az ingázók aránya. Több településen jelentős mezőgazdasági területek és ezzel foglalkozó gazdaságok, ipari üzemek tevékenykednek, Bükfürdő látogatottsága (főként a nyári turisztaszezonban) naponta két-három ezer fő, az ehhez kapcsolódó turisztikai látványosságok és rendezvények száma folyamatosan növekszik, illetve a szálláshelyek és éttermek száma ugyan stagnál, de jelentős számban megtalálhatóak a településeken.

Védett települések: Csepreg, Bük, Bő, Gőr, Sajtoskál, Simaság, Újkér, Lócs, Iklanberény, Törmörd, Tormásliget, Szakony, Gyalóka, Egyházásfalva, Zsira, Und és Répcevis. Segítségnyújtásban: Acsád.

Tűzoltóságunk személyi állományát főállású, havi 120 órában foglalkoztatott, és önkéntes tűzoltók adják. Jelenleg 6 fő főállású, 2 fő havi 120 órában foglalkoztatott és 12 fő önkéntes lát el tűzoltási, műszaki mentési feladatokat. (Ehhez hozzá kell tenni, hogy a főállású és a 120 órában foglalkoztatott bajtársak vezénylés szerinti munkaidejükön kívül önkéntesként látják el ugyan-ezen feladatokat.)

Tűzoltóságunk eszközállománya folyamatosan fejlődik, az új technikai vívmányok okozta lehetséges tűzoltói és műszaki mentési feladatokra igyekszünk minél jobban felkészülni, eszközállományunkat, tudásunkat folyamatosan fejleszteni. Jelenleg két gépjárműfecskendővel és egy ügyintéző járművel látjuk el feladatainkat. Csepreg

I-es szer egy Rosenbauer Mercedes Atego 1624 TLF 4000 típusú gépjárműfecskenő; Csepreg Tartalék szer Rosenbauer Styer 13S23 RLFA 2000 típusú gépjárműfecskenő; ügyintéző jármű Vw Bora típusú személygépkocsi.

A védett településeink összesen három Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság (HTP) területén fekszenek, ezért Szombathely HTP, Sárvár HTP és Sopron HTP egységei adják a hivatásos szerv jelenlétét adott esetben. A környező települések Önkéntes Tűzoltó Egyesületeivel (ÖTE) – Und, Zsira, Répcevis, Bük, Peresznye, Horvátzsidány ÖTE – jó, napi szintű kapcsolatot ápolunk, ezek az egyesületek jelentős számban vesznek részt a káresemények felszámolásában.

Működésüket nyomon követjük és igyekszünk lehetőségeinkhez mérten minden esetben támogatni tevékenységüket.

Tűzoltóságunk működésének finanszírozása az állami normatív támogatásból, illetve a települések lakosságszám-alapú hozzájárulásából valósul meg. Ezen finanszírozási támogatások jelentős részét a személyi bérköltség emészti fel, melynek folyamatos versenyképessége a nyugati határszélen a konkurens osztrák vagy térségi multi és egyéb vállalatokkal szemben egyre nehezebben fenntartható. Ezért kényszerűen a főállású létszámot minimumon szükséges működtetnünk és jelentős szerepet vállalnak önkénteseink a feladatellátásban.